

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Echeveria harmsii

Foto: Noltee

54STE JAARGANG
NO. 1
JANUARI 1975

Wat brengt ons 1975

1974 is ten einde, een jaar met veel spanningen, dat voor velen zeer moeilijk is geweest.

Overall in de wereld waren en zijn er enorme problemen en er zal in de toekomst nog enorm veel moeten gebeuren en veranderen, wil de redelijkheid de overhand krijgen in onze verwarde en dikwijls wrede samenleving.

Met onze vereniging ging het in het afgelopen jaar goed. Twee nieuwe afdelingen werden opgericht, te weten in Gouda en in Den Helder. In totaal hebben we nu zes en twintig afdelingen.

De grote stroom van nieuwe leden, welke in 1973 reeds was begonnen, houdt nog steeds aan en ons maandblad kunnen we gerust rekenen tot één der beste die er voor plantenliefhebbers worden uitgegeven. Natuurlijk zijn er altijd nog wel verbeteringen aan te brengen en waar dat mogelijk is zullen we dat zeker doen.

Door het grote aantal nieuwe leden is er veel werk aan de winkel. Wij zullen met elkaar moeten zorgen dat deze leden goed de weg in de liefhebberij en de vereniging vinden.

Het hoofdbestuur en de afdelingsbesturen zullen deze belangrijke taak moeten vervullen met het geven van de nodige voorlichting op het gebied van de liefhebberij en wat daar mee samenhangt.

Door het uitkomen in december van het beginnersboekje is daarmee reeds een begin gemaakt en in het maandblad zullen we ook aan de beginnersproblemen goede aandacht moeten besteden.

Voor de verspreid wonende leden liggen plannen klaar voor enkele excursies, zodat ook zij aan ons werk kunnen gaan deelnemen.

Er is dus veel te doen en ik wens u allen, uw gezin en uw liefhebberij veel voorspoed in het nieuwe jaar.

S. K. Bravenboer

Voorzitter

Echeveria harmsii F. Macbride

J. C. VAN KEPPEL

Onder de struikvormig groeiende Echeveria's neemt **Echeveria harmsii** een bijzondere plaats in. Het is ongetwijfeld de mooist en meest opvallend bloeiende Echeveria, met grote scharlakenrode bloemen, afgezet met een citroengeel randje langs de kroonbladeren. Daarnaast is het een gemakkelijk groeiende, sterk vertakte plant, die ook in huis op een zonnige vensterbank rijkelijk kan bloeien. Er zijn periodes geweest dat Echeveria harmsii een zeer algemeen voorkomende kamerplant was en terecht, een rijk bloeiend exemplaar kan in schoonheid met iedere andere kamerplant wedijveren. Nu de vetplanten weer "in" zijn, lijkt het ons nuttig deze prachtige Echeveria eens voor het voetlicht te brengen. Daar er vaak misverstand bestaat omtrent de juiste naam van deze plant eerst een stukje geschiedenis.

In augustus van het jaar 1901 vond Dr. J. N. Rose, de bij cactusliefhebbers bekende medeauteur van Britton en Rose: "Cactaceae", deze plant in cultuur in Amecameca, nabij Mexico City. Dankzij de goede zorg van de heer George Oliver, verbonden aan de botanische tuin van New York, bloeide de plant in 1902 en 1903 en daarom werd hij ter ere van hem door Rose beschre-

ven als **Oliverella elegans**(1). Rose tekende hierbij aan: "Het was aan Mr. Oliver te danken, dat we in staat waren deze prachtige plant in bloei te krijgen, evenals vele van de andere soorten hier onder beschreven en het doet me een groot plezier deze opmerkelijkste plant van alle Amerikaanse Crassulaceae, naar hem te noemen." Slechts twee jaar later onderging *Oliverella elegans* al twee naamsveranderingen. Rose veranderde de naam zelf in **Oliveranthus elegans**(2) omdat de naam **Oliverella** reeds eerder aan een ander plantengeslacht was gegeven. Dr. N. E. Brown, de bekende botanicus van de Kew Gardens, noemde hem **Cotyledon elegans** (3), daarbij aantekendend dat de plant tot de Sectie *Echeveria* behoort. Evenals andere toonaangevende botanici als Baker, Dietrich, Hooker f., Schönland e.a., erkende ook hij *Echeveria* niet als zelfstandig geslacht.

Berger erkende op zijn beurt **Oliveranthus** niet als zelfstandig geslacht, maar wel als sectie van *Echeveria* en noemde de plant **Echeveria elegans** (4). Aangezien Rose in 1905 een andere plant onder die naam had beschreven (door Berger herdoopt in *Echeveria perelegans*), is **E. elegans** Berger een later homoniem van **E. elegans** Rose en dus een ongeldige naam. Macbride tenslotte noemde de plant **Echeveria harmsii** (5), naar H. Harms, een medewerker van Berger. Daar de tegenwoordige experts in de *Echeverioideae*, *Echeveria* als een zelfstandig geslacht erkennen en er geen enkel steekhoudend argument is aan te voeren om *Oliveranthus* als zelfstandig geslacht te handhaven, is de juiste naam voor de hier besproken plant dus **Echeveria harmsii**.

De door Walther beschreven var. **multiflora** (6) is geen variëteit van *E. harmsii*, maar een zelfstandige soort, n.l. **Echeveria longissima** (7). Hoewel de bloemen van laatstgenoemde soort even lang (33 mm) kunnen worden als die van *E. harmsii*, is *E. longissima* door haar verdere kenmerken zelfs niet na verwant. **E. harmsii** wordt door Walther tot de Serie **Echeveria** (8) gerekend, een vrij heterogene groep, met als enige gemeenschappelijke overeenkomst de min of meer dichte beharing. Moran scheidde hier reeds twee soorten van af in de Serie **Ciliatae** (9), n.l. **E. ciliata** en **E. setosa**. Wanneer men niet de beharing, maar de bloeiwijze als criterium neemt, zijn er goede gronden aan-

Foto: v. Keppel

wezig voor een herverdeling van de Serie **Echeveria**. Naverwant aan **E. harmsii** zijn **E. amphoralis** (10), die helaas hier nog niet in cultuur is, **E. carminea** (11) en naar mijn mening ook **E. spectabilis** (12), die ten onrechte thans nog bij de Serie **Nudae** is ondergebracht.

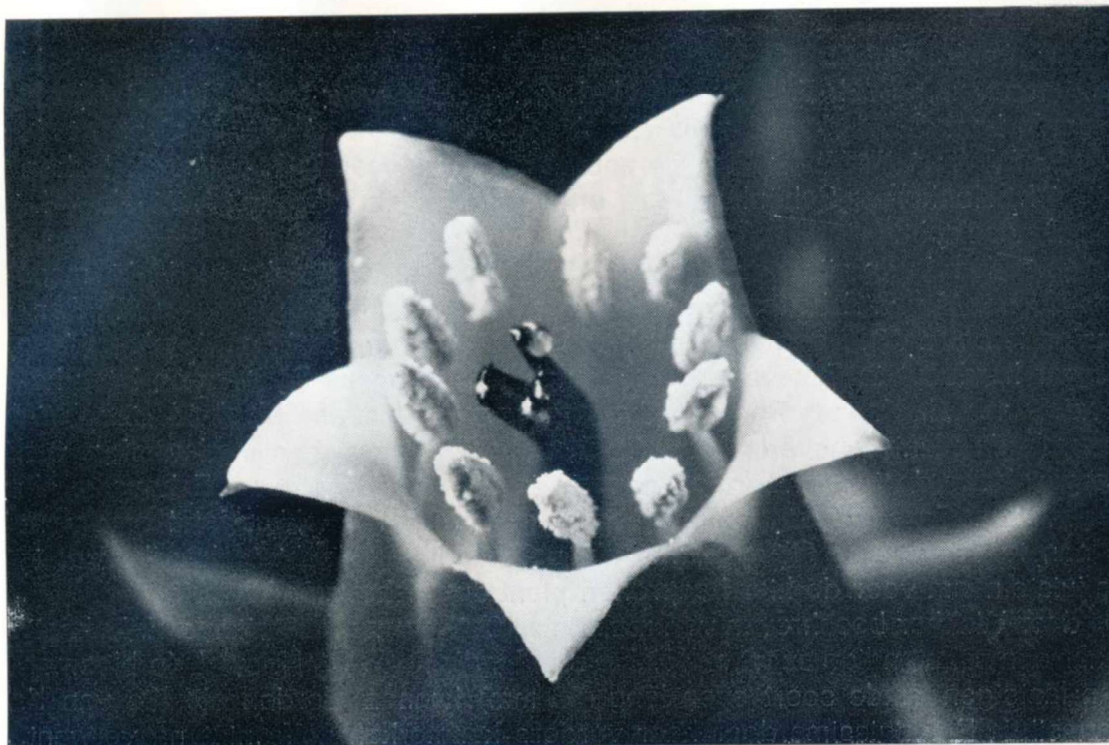

Foto: Noltee

Verzorging

E. harmsii groeit goed in ieder grondbmengsel dat goed doorlatend is en voldoende voedingsstoffen bevat. Dit laatste is noodzakelijk om de plant rijk te doen bloeien. De bloeitijd is in de zomer en het verdient aanbeveling de plant in de winter zo koel mogelijk te houden om de vorming van bloemknoppen te bevorderen. 's Zomers moet men voldoende water geven. Na de bloei kan men de plant tot half oktober buiten een plaatsje geven in de tuin of op het balkon, waardoor de plant met een maximum aan zon en frisse lucht zich goed kan ontwikkelen. Voordat de eerste nachtvorst komt haalt men de plant weer binnenshuis of in de kas en begint de voorbereiding op de bloei van het volgend seizoen. De vermeerdering geschiedt van kopstekken, die in een mengsel van turfmoel en scherp zand spoedig wortels vormen en daarna kunnen worden opgepot. Ook uit zaad, dat aan bloeiende planten na kunstmatige bestuiving overvloedig wordt gevormd, kan *E. harmsii* worden vermeerderd. Volgens Walther ontstaan de mooiste planten indien men ze ent op een onderstam van **Sedum dendroideum**. Voor experts in het enten misschien wel aardig om eens te proberen.

E. harmsii is vaak gebruikt voor kruisingen met andere soorten. Enkele van de mooiste hybriden hieruit ontstaan zijn: **E.x pulv-oliver** (*E. pulvinata* x *E. harmsii*) en **E.x set-oliver** (*E. setosa* x *E. harmsii*), twee planten waarop ik in een apart artikel nog eens de aandacht zal vestigen.

Korte beschrijving

Halfstruik, sterk vertakt, tot 30 cm of meer hoog. Alle plantedelen fijn zacht-behaard. Bladeren in een losse rozet aan de top van de takken, breed lancet-vormig-spatelvormig, 2-5 cm lang, groen, roodgerand; bloeiwijzen vaak talrijk,

10-20 cm lang met 1, 2, soms tot 3 bloemen. Bloemkroon scharlakenrood, smal urnvormig, vijfhoekig, 33 mm lang, 16 mm in diameter, versmald tot 12 mm aan de top; bloembladen elliptisch-langwerpig, scherp gekield; kelkbladen ongelijk, tot 18 mm lang, afstaand, omhooggebogen.

Literatuur

- (1) *Oliverella elegans* Rose, Bull. New York Bot. Gard. 3 : 2, 1903
- (2) *Oliveranthus elegans* Rose, North Am. Flora 22 : 27, 1905
- (3) *Cotyledon elegans* N.E. Brown, Bot. Magazine, pl. 7993, 1905
- (4) *Echeveria elegans* Berger non Rose, Engl. Nat. Pfl. 18a : 472, 1930
- (5) *Echeveria harmsii* Macbride, Field Mus., Bot. Ser. 11 : 22, 1931
- (6) *E. harmsii* var. *multiflora* Walther, Cact. Succ. Jour. Am. 7 : 60, 1935
- (7) *E. longissima* Walther, Cact. Succ. Jour. Am. 9 : 147, 1938
- (8) Series 13 *Echeveria*, Walther in *Echeveria Handb.* 387, 1972
- (9) Series *Ciliatae* Moran in Cact. Succ. Journ. Am. 33 : 139, 1961
- (10) *E. amphoralis* Walther, Cact. Succ. Journ. Am. 30 : 149, 1958
- (11) *E. carminea* Alexander, Cact. Succ. Journ. Am. 13 : 138, 1941
- (12) *E. spectabilis* Alexander, lc. 13 : 137, 1941

Jonkerlaan 14, Wassenaar

Van de redactie

Wanneer u de afgelopen jaargang van ons maandblad vergelijkt met zijn voorgangers, dan zullen u enkele verschillen opvallen. In de eerste plaats in de opmaak; we werken nu met zgn. aflopende foto's, foto's dus die niet binnen de zetspiegel blijven, maar aan één of meer zijden tot de rand van het blad lopen. Dit heeft als voordeel, dat foto's die daarvoor de kwaliteit bezitten, groter kunnen worden afgedrukt. Verder heeft de redactie meer speelruimte bij het samenstellen van het blad. We kunnen nl. het al dan niet aflopend plaatsen, laten afhangen van de hoeveelheid kopij, de indeling daarvan enzovoorts. Naar onze mening is bovendien door deze maatregel het aanzien van het blad wat levendiger geworden.

Een andere nieuwigheid is de rubriek „Ongeregeld maar wel goed", waarvan we de indruk hebben dat die nogal in de smaak valt (als dat niet zo mocht zijn horen we het graag van u; het gaat er tenslotte niet om of de redactie het blad goed vindt, maar of de leden er tevreden over zijn!)

Twee kleine veranderingen zijn verder het feit dat we nu op de achterpagina een inhoudsopgave zetten en dat de nieuwe leden in een kleinere letter vermeld worden. Bij de nog steeds doorgaande grote toevloed van nieuwe leden spaart dat laatste aardig wat ruimte uit.

Tenslotte is het maandblad in het afgelopen jaar twee maal verschenen met 24 bladzijden en een extra kleurenfoto. Aangezien er geld voor op de begroting is uitgetrokken, hopen we dat in 1975 ook weer één of meer keer te kunnen doen. Wel is daarvoor nodig een flinke voorraad kopij. Om technische redenen is het nl. het meest aantrekkelijk niet zonder meer extra kleurenfoto's op te nemen, maar dat te koppelen aan een uitbreiding van het aantal bladzijden.

De portefeuille met kopij is de laatste maanden gelukkig weer flink wat dikker geworden, zodat wat dat betreft onze ergste zorgen (voorlopig) weer voorbij zijn. Dat de redactie overigens niet lijdzaam heeft zitten afwachten tot er eens wat binnenkwam, hebben verschillende leden „aan den lijve" ondervonden.

Hierop aansluitend zouden we graag de medewerking willen inroepen van allen die kopij insturen. Het zou door ons erg op prijs gesteld worden als de teksten worden **getypt**, liefst met dubbele regelafstand en maar op één kant